

ERIA255 Harjoittelu erityisopetuksessa ohjaavan opettajan ohjeet

OPINTOJAKSON SISÄLTÖ JA OSAAMISTAVOITTEET

Opintojakso on osa *Erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavia opintoja* (erilliset erityisopettajan opinnot), jotka järjestetään erityispedagogiikan oppiaineessa Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitoksella. ERIA255 harjoittelu on pakollinen kaikille erillisiä erityisopettajan opintoja suorittaville, eikä sitä voi korvata aiemmalla erityisopetuksen työkokemuksella. Opintojakson keskeisenä sisältönä ovat opetuksen ja tuen suunnittelu, toteutus ja arviointi.

Opintojakson suoritettuaan opiskelijan tulisi osata

- tunnistaa ja arvioida kehityksen ja oppimisen tukemisen haasteita
- suunnitella ja toteuttaa opetusta yksilöllisiin tarpeisiin pohjaten
- valita erilaisia eettisesti ja teoreettisesti perusteltuja työtapoja, menetelmiä ja materiaaleja yksilö- ja ryhmäkohtaisesti
- soveltaa konsultatiivista työotetta
- perustella monitahoisen yhteistyön merkitystä ja toimia yhteisöllisyyttä kehittään
- kuvata omaa toimintaansa sekä reflektoida erityisopettajaksi kehittymistään

OPINTOJAKSON TOTEUTUS

Opiskelijan tulee aina suorittaa harjoittelu siinä hakuryhmässä, jossa on tullut valituksi erillisiin erityisopettajan opintoihin. Opintojakso sisältää **3–5 viikkoa yhtäjaksoista harjoittelua** varhaiskasvatuksessa, perusasteella, toisen asteen koulutuksessa tai aikuiskoulutuksessa muodollisesti pätevän erityisopettajan ohjauksessa. Harjoittelu suoritetaan erillisten erityisopettajaopintojen intensiivijaksojen ulkopuolella yhtenäisenä jaksona, jonka voi katkaista vain koulun/päiväkodin lomajakso tai erillisten erityisopettajaopintojen intensiiviviikko. Harjoittelua ei voi siis suorittaa lyhyissä esimerkiksi muutaman päivän jaksoissa. Harjoittelun voi suorittaa syksyllä tai keväällä. Mikäli opiskelijalla ei ole erityisopettajakokemusta tai on vain vähän kokemusta, suosittelemme harjoittelun suorittamista keväällä. Harjoittelun voi suorittaa opiskelijan valitsemalla paikkakunnalla. Opetusharjoittelua ei voi korvata aikaisemmalla työkokemuksella, eikä sitä voi suorittaa omassa työtehtävässä.

Harjoittelun kokonaistuntimäärä on 135 tuntia ja siihen sisältyy:

- ohjaavan opettajan työkuvaan ja työyhteisöön tutustumista
- opiskelijan omaa opetusta 35 tuntia ja opetustuntien/ -tuokioiden suunnittelua (varhaiskasvatuksen erityisopetuksen osa-alueella lapsiryhmässä tapahtuva 25 tunnin pedagogisen toimintamallin kehittämistehtävä)
- opettajan muuhun työkuvaan kuuluvia tehtäviä (esim. yhteistyö eri tahojen kanssa, konsultointi)
- ohjaavan opettajan ohjausta 6 tuntia.
- lisäksi opiskelijat osallistuvat yliopistolla läsnäolovelvollisiin aloitus-, pien- ja päättöseminaariin (8 tuntia) ja tutustuvat harjoittelun ja harjoitteluraportin kannalta keskeiseen kirjallisuuteen sekä kirjoittavat harjoitteluraportin. Ennen harjoittelua tai harjoittelun alkuvaiheessa opiskelijan tulee valita jokin tutkimus- tai tiedeperustainen opetusmenetelmä, johon hän perehtyy tarkemmin ja

jota soveltaa harjoittelussaan. Vinkkejä sopivan opetusmenetelmän valintaan opiskelijat saavat yliopiston aloitusseminaarissa.

Opiskelijan pitämät opetustunnit

Harjoittelun aikana opiskelija pitää 35 opetustuntia (yksi oppitunti lasketaan 45 minuutin mukaan), joiden sisältö määräytyy harjoittelupaikan oppituntien mukaisesti. Tunti voi liittyä jonkin opiskeltavan oppiaineen sisältöihin tai ohjattavien oppilaiden taitojen tukemiseen. Opetustunneista ja niiden ajankohdasta on hyvä sopia opiskelijan kanssa heti harjoittelun alkuvaiheessa. Sopikaa, miten ja millä tarkkuudella opiskelija palauttaa ohjaavalle opettajalle tuntisuunnitelman ennen opetustuntejaan. Tuntisuunnitelma tulee palauttaa ohjaavalle opettajalle etukäteen, viimeistään vuorokautta ennen pidettävää tuntia. Opiskelijat koostavat pitämistään opetustunneista (35 tuntia) tuntikoosteen, johon kirjaavat kaikki pitämänsä opetustunnit. Ohjaava opettaja tarkastaa ja allekirjoittaa tuntikoosteen harjoittelun lopuksi. Lisäksi opiskelija tekee viidestä pitämästään opetustunnista tarkemmat tuntisuunnitelmat, joihin ohjaava opettaja kirjoittaa palautteen.

HUOM! Varhaiskasvatuksen erityisopetuksen osa-alueella opiskelijan ohjaajalle toimittamassa lukusuunnitelmassa on tarkemmin kuvattu pedagogisen toimintamallin kehittämistehtävä.

Mihin opiskelijan tulisi osallistua harjoittelun aikana

Mikäli mahdollista, ota opiskelija mukaan kaikkiin niihin tilanteisiin, joita erityisopettajan työhösi harjoittelujakson aikana kuuluu. Opiskelija on vaitiolovelvollinen harjoittelussa kuulemistaan ja näkemistään asioista. Tästä on hyvä keskustella hänen kanssaan myös harjoittelun alkaessa. Mikäli opiskelija ei voi osallistua kaikkeen erityisopettajan toimintaan harjoittelujaksonsa aikana, on siitä hyvä keskustella opiskelijan kanssa ja kertoa hänelle, miksi osallistuminen ei ole mahdollista.

Ohjaavan opettajan palaute opiskelijalle

Harjoittelun aikana opiskelijalla on oikeus saada palautetta opetuksestaan ja toiminnastaan harjoittelussa. Sovi opiskelijan kanssa, miten (suullisesti vai kirjallisesti) annat palautetta opiskelijalle pidetyistä opetustunneista ja muista erityisopettajan työhön liittyvistä tehtävistä, joihin opiskelija on osallistunut. Harjoittelusta annetaan myös kirjallinen loppupalaute Vasarajärjestelmässä, johon ohjeet alla.

HARJOITTELUN DOKUMENTOINTI VASARA-JÄRJESTELMÄSSÄ

Harjoittelusopimus

Opiskelija etsii itse harjoittelupaikan ja valitsee itselleen sopivan harjoitteluajankohdan. Opiskelijat tekevät harjoittelupaikan kanssa sopimuksen harjoittelusta. Harjoittelusopimus tulee olla tehtynä hyvissä ajoin ennen harjoittelun alkua. Sopimuksen laatimista varten opiskelija tarvitsee harjoittelun ohjaajan sähköpostiosoitteen ja puhelinnumeron. Huomaa, että voit toimia harjoittelun ohjaajana vain, jos sinulla on varhaiskasvatuksen erityisopettajan, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan kelpoisuus.

Ensimmäinen vaihe: perustietojen antaminen Vasarassa

Saat opiskelijalle antamaasi sähköpostiosoitteeseen linkin Vasaraan. Tässä vaiheessa sinulta kysytään tietoja itsestäsi ja esihenkilöstäsi. On tärkeää, että sähköpostiositteet ja puhelinnumerot ovat oikein, sillä niitä tietoja tarvitaan sopimuksen laatimiseen ja sähköiseen allekirjoitukseen.

Toinen vaihe: sähköinen allekirjoitus

Sähköisen allekirjoituksen tekevät opiskelija, harjoittelua ohjaava opettaja, ohjaavan opettajan esihenkilö (mikäli se et ole sinä itse) sekä yliopistolla harjoittelua ohjaava opettaja. Kaikki allekirjoittajat saavat linkin allekirjoitusjärjestelmään omaan sähköpostiinsa, joka on annettu edellisessä vaiheessa. Järjestelmään kirjaudutaan puhelimeen tulevalle koodilla. Kun kaikki asianosaiset ovat allekirjoituksen tehneet, on sopimus harjoittelusta syntynyt. Jos kaikki osapuolet eivät allekirjoita sopimusta, Vasara-prosessi jää jumiin.

Loppupalaute harjoittelusta Vasaraan

Kirjallinen loppupalaute harjoittelusta tehdään Vasarassa. Saat harjoittelun päätyttyä linkin Vasaraan omaan sähköpostiisi. Palautteeseen on hyvä kirjata paitsi tehtäviä ja toimintoja, joihin opiskelija on harjoittelun aikana osallistunut, myös palautetta opiskelijan toiminnasta harjoittelun aikana. Palautetta kirjoittaessasi pidä mielessä, että palaute on myös oppimiskokemus, joka parhaimmillaan kertoo, millaista osaamista opiskelijalla on. Ole tarkka ja kannustava, mutta samalla rehellinen palautteessasi. Harjoittelusta annettavaa palautetta opiskelijat käyttävät toisinaan myös työpaikkoja hakiessaan. Kirjoittamasi palaute näkyy opiskelijan lisäksi myös yliopistolla harjoittelua ohjaavalle opettajalle.

Harjoittelupalkkion maksaminen sähköisesti

Kunnilla on erilaisia käytänteitä harjoittelupalkkion maksamiseen. Osassa kuntia palkkio maksetaan ohjaavalle opettajalle itselleen ja osassa korvaus menee organisaatiolle. Kummassakin tapauksessa maksetaan korvaus 6 ohjaustunnista. Tieto palkkionsaajasta kerrotaan Vasarajärjestelmässä.

Vaihtoehto 1: Korvaus maksetaan suoraan ohjaavalle opettajalle. Palkkion maksaminen tapahtuu sähköisesti. Maksatusta varten tarvittavat tiedot annetaan Vasarassa. Varaa valmiiksi ennen Vasaran käyttöä pankkiyhteystietosi (tilinumero ja BIC-tunnus). Halutessasi voit liittää mukaan tässä vaiheessa myös verokorttisi. Mikäli haluat toimittaa verokortin erikseen, löytyy tarkemmat tiedot tähän myös Vasarasta.

Vaihtoehto 2: Korvaus maksetaan organisaatiolle. Mikäli kunnan käytäntö on, että palkkio maksetaan organisaatiolle, tulee palkkiosta lähettää lasku Jyväskylän yliopistolle. Yliopistolla on käytössä sähköinen laskutusjärjestelmä. Tarkemmat laskutusohjeet löytyvät yliopiston sivuilta (JYU-laskutus). Linkki ohjeisiin löytyy myös Vasarajärjestelmästä. Sähköisessä laskussa tulee näkyä seuraavat tiedot:

- ERIA255 Harjoittelu erityisopetuksessa (EOK)
- Opiskelijan nimi
- Harjoitteluajankohta (alku- ja loppupäivämäärät)

Toivomme, että nämä tiedot auttavat teitä yhteisen oppimiskokemuksen luomisessa. Tarvittaessa voit olla yhteydessä myös meihin harjoittelua ohjaaviin opettajiin.

Suuri kiitos, että ohjaat opiskelijaa erityisopettajuuteen kasvamisessa!

Sanna Pitkänen (kotiryhmä 1)
Yliopistonopettaja
sanna-leena.sl.pitkanen@jyu.fi

Lauri Rätty (kotiryhmä 2)
Yliopistonopettaja
lauri.m.ratty@jyu.fi

Airi Hakkarainen (kotiryhmä 3)
Yliopistonlehtori
airi.m.hakkarainen@jyu.fi

Anssi Roiha (kotiryhmä 4)
Yliopistonlehtori
anssi.s.roiha@jyu.fi

Anne-Mari Kinnunen (kotiryhmä 5)
Yliopistonopettaja
anne-mari.am.kinnunen@jyu.fi